

tivní tak subjektivní způsobem bezvadným ve směru skutkovém i právním, pročez bylo zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Čís. 3071.

Pojem »svěření« podle § 183 tr. zák. předpokládá, že byla někomu propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí se závazkem neb alespoň v předpokladu, že s ní naloží podle projevené vůle oprávněného. Spadají sem nejen případy, v nichž byla někomu na základě smlouvy mezi ním a oprávněným určita věc svěřitelem ve skutečnou moc s určitým závazkem odevzdána, nýbrž i případy, v nichž přímého smluvního poměru mezi stranami nebylo a v nichž věc nebyla přímo svěřitelem jiné osobě odevzdána, dostala se však na základě určitého právního neb i jen skutečného poměru k ní do disposiční moci jiné osoby se závazkem, že tato s ní naloží podle vůle projevené oprávněným.

Ke skutkové podstatě zpronevěry se nevyhledává, by pachatel měl z činu prospěch, by jednal v úmyslu dosíci hmotného zisku nebo způsobiti někomu škodu.

(Rozh. ze dne 2. února 1928, Zm II 169/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 19. listopadu 1926, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem zpronevěry podle § 183 a 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zmateční stížnosti obžalovaných napadají rozsudek soudu první stolice potud, pokud stěžovatelé byli jím uznáni vinnými zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 posl. věta tr. zák., číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9 a) a b) tr. ř. Dovolávající se důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. namítají, že tu není vůbec skutkové podstaty zločinu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými. Zdůrazňují-li stížnost obžalovaného H-a v tomto směru, že stěžovatel neměl ze svého jednání užítku a že neměl ani úmyslu ziskového, ani úmyslu způsobiti někomu škodu, dlužno tyto námitky označiti za právně bezpodstatné, poněvadž se ke skutkové podstatě zpronevěry nevyhledává, by pachatel měl z činu prospěch, by jednal v tom úmyslu, by dosáhl hmotného zisku nebo by způsobil někomu škodu. Tvrdí-li dále stížnost obžalovaného P-a v témž směru, že rozsudek nezjišťuje, že si stěžovatel přivlastnil něco ze zboží, o něž tu šlo, jde o námitku neodůvodněnou. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný P. odebral ze zásob pšenice, jež patřila vojenské správě a byla jí uložena ve mlýně v S., jehož vedením byl obžalovaný P. pověřen, svémocně v listopadu 1922 91'25 q a v prosinci 1922 236'609 q pro potřeby mlýna, že dále

odebíral svémocně při mletí zbývající vojenské pšenice pro vojsko přední druhy mouky a nahražoval je zadními druhy ze zásob mlýna a že výrobky z vojenské pšenice pro potřeby mlýna zpracované a výrobky, odebrané při mletí vojenské pšenice pro potřebu vojska, byly na základě svémocného a projevené vůle vojenské správy odporujícího zařízení obžalovaného P-e uvedeny do obchodu. Tato rozsudkem zjištěná opatření obžalovaného P-e týkající se vojenské pšenice a mouky z ní vyrobené odpovídají pojmu »přivlastnění si« tohoto zboží obžalovaným P-em; neboť pod pojem »přivlastnění si« věci po rozumu § 183 tr. zák. spadá jakékoli osobození si práv k věci po způsobu vlastníka. Bezdvoudna je dále námitka stížnosti obžalovaného P-e, že by mohl býti činněn zodpovědným za zpronevření pšenice jemu jako orgánu mlýna v S. svěření jen tenkrát, kdyby byl zapsán v obchodním rejstříku jako zodpovědný orgán mlýna. Byla-li pšenice, o niž tu šlo, svěřena obžalovanému P-ovi jako zřizenci mlýna a porušil-li tento obžalovaný důvěru svěřitelovu tím, že pšenici nebo část této pšenice si přivlastnil, věda, že pšenice mu byla svěřena, a ač si byl vědom hmotné protiprávnosti svého jednání, dlužno mu klásti za vinu zpronevěru tohoto zboží bez ohledu na to, zda byl v obchodním rejstříku zapsán jako zodpovědný orgán mlýna či nikoli. Oprávnění nelze přiznati ani námitkám stížnosti, že pšenice, o niž tu šlo, nebyla stěžovatelům svěřena. Pojem »svěření« podle § 183 tr. zák. předpokládá, že byla někomu propůjčena skutečná disposiční moc nad věcí se závazkem neb alespoň v předpokladu, že s ní naloží podle projevené vůle oprávněného. Pod tento pojem spadají nejen případy, v nichž byla někomu na základě smlouvy mezi ním a oprávněným uzavřené určitá věc svěřitelem ve skutečnou moc s určitým závazkem odevzdána, nýbrž i případy, v nichž přímého smluvního poměru mezi stranami nebylo a v nichž věc nebyla přímo svěřitelem jiné osobě odevzdána, v nichž však se věc oprávněného dostala na základě určitého právního neb i jen skutečného poměru k ní do disposiční moci jiné osoby se závazkem, že tato s ní naloží podle vůle projevené oprávněným. V souzeném případě vysvítá z rozhodovacích důvodů, že rozsudek bere za zjištěno, že pšenice, jež byla podle smlouvy ze dne 3. ledna 1922 mezi vojenskou zásobárnou a firmou »H., parní mlýn S.« dopravena později do tohoto mlýna, dostala se následkem postavení, jež obžalovaný H. v tomto mlýně jako jeho správce zaujímal, do výhradně skutečné moci tohoto obžalovaného se závazkem, že tento obžalovaný naloží s onou pšenicí podle vůle vojenskou správou projevené, že pšenici a mouku z ní vyrobenou ve mlýně pro vojenskou správu uskladní, a že později, po vystoupení obžalovaného H-a ze služeb řečené firmy, nabyt obžalovaný P. následkem svého postavení ve mlýně, jako stárek pověřený vedením mlýna, výlučné skutečné moci nad vojenskou pšenicí ve mlýně uskladněnou se shora uvedeným závazkem. Podle těchto skutkových zjištění rozsudkových byly vojenská pšenice a mouka z ní vyrobená vojenskou správou svěřeny nejprve obžalovanému H-ovi a pak obžalovanému P-ovi. Skutečnost stížností obžalovaného H-a zdůrazňovaná, že ona firma byla při ujednání uvedené smlouvy zastoupena nikoli obžalovaným H-em, nýbrž jinými činiteli, nemůže podle řečeného nic na tom měnit, že pšenice, o niž tu jde, a mouka z ní vyrobená, byly

svěřeny vojenskou správou obžalovanému H-ovi. Uzavřením oné smlouvy nebyla pšenice vůbec nikomu svěřena. Ku svěření pšenice došlo teprve později tím, že pšenice, byvši na základě oné smlouvy do mlýna dopravena, dostala se tam za souhlasu vojenskou správou mlčky projeveného s řečeným závazkem do skutečné disposiční moci osoby, jež byla podle svého postavení ve mlýně k tomu jedině povolána. Touto osobou byl však, jak bylo již uvedeno, podle skutkových zjištění rozsudku nejprve obžalovaný H. a pak, po jeho vystoupení ze služeb řečené firmy obžalovaný P. Z uvedeného plyne dále, že stížnost obžalovaného P-a je na omylu, dovozuje-li z toho, že podle oné smlouvy byl smluvní stranou mlýn (správně řečená firma), nikoli tedy obžalovaný P., a z toho, že pšenice, o niž tu jde, byla v době, kdy byl obžalovaný P. pověřen vedením mlýna, již v držbě mlýna, správně oné firmy, že pšenice ta nemohla již vůbec býti svěřena vojenskou správou obžalovanému P-ovi, neboť pojem »svěření« podle § 183 tr. zák. nepředpokládá, že byla mezi svěřitelem a osobou, již věc byla svěřena, ujednána přímo smlouva a že věc byla přímo svěřitelem odevzdána osobě, již měla býti svěřena. Dovolávají-li se stížnosti na odůvodněnou svého tvrzení, že pšenice vojenskou zásobárnou do mlýna dopravená nebyla svěřena stěžovatelům, nýbrž byla svěřena mlýnu, správně firmě, již mlýn patřil, výroku rozsudkového v rozhodovacích důvodech se vyskytujícího, že pšenice byla svěřena mlýnu, dlužno k tomu poznamenati, že rozsudek uvádí to v rozhodovacích důvodech výslovně, že pšenice byla svěřena správě mlýna, a že se tam vyslovuje v tomto směru ještě určitěji v ten smysl, že pšenice byla svěřena obžalovanému H-ovi jako správci mlýna a později obžalovanému P-ovi jako stárkovi pověřenému vedením mlýna. Ostatně zjišťuje rozsudek, jak bylo již uvedeno, že skutečná disposiční moc nad onou pšenicí a moukou z ní vyrobenou byla propůjčena vojenskou správou se závazkem tu v úvahu přicházejícím jen dvěma fysickým osobám, nejprve jen obžalovanému H-ovi a pak jen obžalovanému P-ovi, tak že zboží, o něž tu jde, bylo pouze těmito osobám po rozumu § 183 tr. zák. »svěřeno«, a to v časovém pořadí, o němž se stala zmínka.

Čís. 3072.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Kdežto »vybízéním« (čís. 1, 4 § 15 zákona) je projev, jímž pachatel hledí vzbuditi v někom přímo rozhodnutí, by v určitém směru byl porušen zákon, působě přímo a především na rozum, odpovídá pojmu »podněcování« (čís. 2, 3 § 15 zákona) též jakékoliv jednání, jímž se podle povšechné jeho povahy i podle úmyslu a vědomí pachatelova působí byť jen nepřímo na cit neurčitého počtu lidí ve směru protizákonném tak, by v nich vyvolán byl duševní stav, náchylný k páchání trestných činů, tedy pokud jde zejména o skutkovou podstatu přečinu podle § 15 čís. 2 zákona, k tomu cíli, by v těch, jimž projev svědčí, bylo vyvoláno rozhodnutí, porušiti zákon způsobem zakládajícím skutkovou podstatu některého zločinu nebo přečinu; stačí i zcela všeobecné, abstraktní (theoretické) podněcování k trestným činům individuálně neurčitým (ob-